

Prima instanță: Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău
Judecătorul: V. Ciumac
Instanța de Apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A. Panov
M. Moraru
A. Minciuna

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

07 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
Judecători,

Iulia Sîrcu,
Ion Druță. Mariana Pitic,
Nicolae Craiu și Iuliana Oprea

examinînd recursul declarat de Beșelea Ștefan,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Beșelea Ștefan împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate cu Răspundere Limitată, cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, prin care cererea de apel depusă de către Beșelea Ștefan a fost respinsă iar hotărîrea Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău din 12 august 2015 a fost menținută,

A C O N S T A T A T :

La data de 04.06.2015 Beșelea Ștefan s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS”Gas Natural Fenosa Furnizare Energie”SRL, solicitând anularea deciziei ÎCS ”Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL cu privire la aplicarea normelor de recalcul pentru neînregistrarea energiei electrice conform Regulamentului pentru furnizarea și utilizare și iradierea 15 830,02 lei din factura pentru consum a energiei electrice.

În motivarea cererii reclamantului a invocat, că în luna februarie a anului 2015, la data primirii facturii pentru consum a energiei electrice, a observat că la rubrica sumă neachitată pentru perioadele precedente era indicată suma de 15 830.02 lei, ceea ce nu corespundea realității, dat fiind faptul că pentru luna ianuarie a aceluiași an nu a avut nici o restanță la plata pentru consumul energiei electrice. Adresându-se la furnizorul ÎCS”Gas Natural Fenosa Furnizare Energie”SRL cu o cerere, prin care a rugat să i se explice din care motive i s-a aplicat ca datorie așa sumă a fost informat în scris că ar fi încălcat prevederile Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrare al ANRL nr.393 din 15.12.2010 și că actul de constatare a încălcărilor o să-i fie trimis prin poștă. Ulterior, la fel printr-o scrisoare, a fost informat că e necesar să se prezinte la oficiul furnizorului pentru a ridica actul de depistare a încălcărilor. La ridicarea actului de depistare a încălcărilor, care a fost ridicat de reclamant personal la data de 09.04.2015 de la Oficiul ÎCS”Gas Natural Fenosa Furnizare Energie”SRL i s-au mai prezentat niște scrisori, prin care furnizorul îl anunță că respectivul act de depistare a încălcărilor i s-a transmis prin poștă și reclamantul nu l-ar fi ridicat. Declară Beșelea Ștefan că nu a fost informat despre careva necesitate de ridicare a scrisorilor, mai ales că el a fost de câteva ori la oficiul poștal din localitate pentru ridicarea pensiei de invaliditate. În actul de depistare a încălcărilor contractuale nr. C 028162 a fost consemnat că ” s-a depistat conectarea neautorizată la L.E.A Union Fenosa, evitând aparatul de măsură, iar printr-un alt act, întocmit tot de reprezentanții furnizorului, careva iregularități la echipamentul de măsurare nu au fost depistate. Se mai consemnează faptul, că Beșelea Ștefan nu a dorit să contrasemneze actul de depistare a încălcărilor clauzelor contractuale, ceea ce este un fals.

Or, reclamantul nici nu i-a văzut pe respectivii domni reprezentanți ai furnizorului pentru că la momentul respectiv nu se afla la domiciliu. Falsul în declarații se poate observa în scrisoarea de ieșire nr. 0505/04434-20150131 care indică că, actul de depistare a fost întocmit la dată de 20.01.2015, iar actul propriu-zis indică data de 22.01.2015, deci reiese că nici reprezentanții furnizorului nu știu precis când a fost întocmit actul de depistare a încălcărilor clauzelor contractuale. Mai există o încălcare a prevederilor contractuale care prezumă și un contract semnat de ambele părți, ceea ce până la momentul de față nu este, astfel între reclamant și furnizorul de energie electrică nu există un contract.

La 23.04.2015 a depus cererea prealabilă pentru a rezolva divergențele apărute pe cale legală. La data de 11.05.2015 a primit răspuns la cererea prealabilă depusă către furnizor în care se consemnează faptul, că acțiunile furnizorului au fost perfect legale și din aceste motive se păstrează acel recalcul făcut de ei. Specifică reclamantul cu toată responsabilitatea că a respectat strict prevederile legale în domeniul consumării energiei electrice.

Prin hotărârea Judecătorei Râșcani, mun.Chișinău din 12 august 2015 a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Beșelea Ștefan împotriva ÎCS”Gas

Natural Fenosa Furnizare Energie”SRL privind contestarea actului administrativ ca nefondată.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond s-a bazat pe cercetarea completă a tuturor probelor prezente și a constatat că cerințele invocate în acțiune nu se încadrează în prevederile legii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, apelul depus de către Beșlea Ștefan a fost respins, hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 12 august 2015 a fost menținută.

Invocînd ilegalitatea acestei decizii, la 05 mai 2016, Beșlea Ștefan a depus cerere de recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea integrală a decizie instanței de apel precum și a hotărîrii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii înaintate.

În motivarea recursului a Beșlea Ștefan a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, fapt pentru care le consideră ca fiind ilegale și neîntemeiate.

Mai mult, recurentul a invocat că, la emiterea deciziei recurate, instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

Totodată, mai invocă recurentul că, instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele care au importanță pentru justa soluționare a litigiului.

Cu referire la art. 432 alin.1, lit. b) CPC a indicat că, instanța de apel, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Conform art. 434 al. (1) CPC al RM, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei se conchide că copia decizie contestate cu recurs a fost expediată participanților la proces la 25 martie 2016, iar cererea de recusr a fost declarată la 05 mai 2016, astfel, prin prisma art. 434 al. (1) CPC al RM, completul Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 al. (2) CPC, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se va decide în lipsa acesteia.

La data de 26 mai 2016, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa ÎCS”Gas Natural Fenosa Furnizare Energie”SRL cererea de recurs declarată de către Beșlea Ștefan, cu înștiințarea concomitentă a acestora despre necesitatea depunerii referinței.

Pînă la data examinării recursului depus de către Beșlea Ștefan, intimatul ÎCS”Gas Natural Fenosa Furnizare Energie”SRL nu a depus referința în vederea expunerii argumentelor vis-à-vis de cele înaintate.

În conformitate cu art. 441 CPC, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul în limitele invocate pe baza materialelor din dosar, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Beșelea Ștefan întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei Curții de Apel Chișinău și remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Studiind materialele cauzei, Compeltul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție a stabilit cu certitudine faptul că la 24.11.2011 angajații ICS „RED Union Fenosa” SA au efectuat controlul echipamentului de măsurare în privința contorului ce-i aparține consumatorului Beșelea Ștefan.

În rezultatul controlului efectuat, a fost întocmit Actul C 028162 din 22.01.2015 de depistare a încălcării clauzelor contractuale, prin care s-a depistat la reclamantul Beșelea Ștefan conectarea neautorizată la LE A Union Fenosa, evitând aparatul de măsură în mod ascuns. Consumatorul s-a conectat cu un cablu de la pilonul care se află în ograda sa.

Din motive necunoscute instanței, din materialele cauzei s-a stabilit că reclamantul nu a semnat actul de control.

Tot din materialele cauzei s-a stabilit, că conform recalcului NLC 7006259 la procesul-verbal nr.28162 din 22.01.2015, s-a facturat consumatorului Beșelea Ștefan pentru perioada 04.02.2014-22.01.2015, în total 352 zile, energie electrică în sumă totală de 15 830.02 lei,(f.d. 8).

Ulterior, nefiind de acord cu actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale C 028162 din 22.01.2015 și cu factura de consum a energiei electrice, calculată în temeiul aceluiași act, Beșelea Ștefan a înaintat o cerere prealabilă către furnizorul ICS „RED Union Fenosa” SA, care însă prin răspunsul nr.0505/21163 din 06.05.2015 a fost respinsă.

Fiind investită cu examinarea pricinii, prima instanță a respins acțiunea ca fiind nefondată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, apelul depus de către Beșelea Ștefan a fost respins, hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 12 august 2015 a fost menținută.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând situația de fapt din prezenta speță în coraport cu probele anexate la dosar, menționează că, decizia instanței de apel pronunțată pe marginea pricinii respective poartă un caracter prematur din următoarele considerente.

În susținerea poziției sus-enunțate, instanța de recurs, reține că la cazul din speță nu sunt stabilite circumstanțele cu privire la modul și timpul de întocmire a actului de control. Prin urmare, instanța de recurs reține că din materialele cauzei apare o incertitudine cu privire la prezența recurentului /reclamant Beșelea Ștefan la momentul întocmirii actului de depistare a încălcărilor, or, intimatul ICS „RED Union Fenosa” SA prin intermediul reprezentantului său personal susține că la întocmirea actului de control a fost prezentă o persoană terță, identitatea căreia nu s-a stabilit de către instanța de apel.

Totodată, instanța de apel prematur s-a expus asupra înregistrărilor video, care nu sunt anexate la materialele cauzei în vederea vizualizării acestora. Or, la cazul din speță, acesta urma a fi anexat la materialele cauzei pe un suport de disc, cu stabilirea locului, timpului fixat și a persoanelor care au participat la întocmirea lui, în caz contrar acesta nu poate fi considerat drept o probă pertinentă, concludentă și utilă. Iar, prin prisma art. 118, al. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Prin urmare, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că la rejudecare, instanța de apel urmează să vizualizeze materialele video în modul stabilit și coraportul acestora cu examinarea pricinii în fond. Totodată, instanța de apel la rejudecarea apelului, urmează să identifice cu strictețe persoanele care au participat la întocmirea actului de control la data efectuării acestuia, or, potrivit art. 442, al. (1), CPC, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Mai mult ca atât, instanța de recurs reține că sub aspectul verificării actelor de control care sunt date diferite, instanța de apel urmează să verifice impactul adus asupra examinării litigiului în cauză, or, neexaminarea unor acte sub toate aspectele este considerată o eroare judiciară ce nu poate fi corectată de către instanța de recurs, fapt pentru ce și survine necesitatea remiterii pricinii la rejudecare în cadrul instanței de apel.

Totodată, instanța de recurs, constată faptul că instanța ierarhic inferioară la momentul examinării litigiului nu a ținut cont și de prevederile Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrare al ANRE nr. 393 din 15.12.2010, pct.173, care stipulează că Operatorul de rețea este obligat să transmită furnizorului o copie de pe actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale în ziua întocmirii acestuia, precum și probele corespunzătoare, care indică circumstanțele și mijloacele ce au condus la

neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a consumului de energie electrică, or din materialele cauzei nu este stabilit cu certitudine ziua ridicării actului de control de către recurent precum și mijloacele probante care au condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a consumului de energie electrică.

Iar potrivit, aceluiași regulament aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrare al ANRE nr. 393 din 15.12.2010, pct. 163 personalul operatorului de rețea nu este în drept să efectueze controlul echipamentului de măsurare în lipsa consumatorului final sau a reprezentantului acestuia. Personalul operatorului de rețea este obligat să examineze vizual integritatea echipamentului de măsurare și sigiliile aplicate fără a le deteriora sau viola. În cazul în care personalul operatorului de rețea depistează că echipamentul de măsurare este deteriorat și/sau că sigiliile sînt violate, el demonstrează încălcările respective consumatorului final. În scopul verificării schemei de conectare a echipamentului de măsurare, după ce a examinat vizual echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate lui, personalul operatorului de rețea este în drept să înlăture sigiliile aplicate de operatorul de rețea. Personalul operatorului de rețea, de asemenea, este în drept să verifice integritatea liniei electrice pe segmentul dintre punctul de delimitare și echipamentul de măsurare. În rezultatul controlului echipamentului de măsurare și al sigiliilor aplicate și după verificarea integrității liniei electrice pe segmentul dintre punctul de delimitare și echipamentul de măsurare, personalul operatorului de rețea este obligat să întocmească un act de control în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte, conform modelului aprobat de Agenție. Actul de control urmează să fie contrasemnat de consumatorul final.

Astfel, că din probele prezentate de ICS „RED Union Fenosa” SA în sarcina căruia este pusă probațiunea, nu rezultă cu certitudine că actul de control a fost întocmit cu respectarea normelor legale stipulate mai sus.

Avînd în vedere cele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că decizia instanței de apel poartă un caracter prematur, fapt care atrage încălcarea dreptului la un proces echitabil, fapt din care motive aceasta urmează a fi casată, cu remiterea pricinii pentru rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

Instanța de recurs menționează că, în conformitate cu art. 239 C.P.C., hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată. Iar în conformitate cu art. 241 alin. (5) C.P.C., în motivare se indică circumstanțele pricinii constatate de instanță, probele care se întemeiază concluziile ei privitor la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Totodată, instanța de recurs reiterează și prevederile art. 373 C.P.C., care statuiază expres că, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. Instanța de apel

este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepția cazurilor cînd consimte și cînd hotărîrea este atacată și de alți participanți la proces.

În sprijinul normelor naționale vine și reglementările Curții Europene, astfel, instanța de recurs reiterează că, obligația de motivare a hotărîrilor judecătorești se regăsește în jurisprudența constantă a Curții Europene pentru Drepturile Omului și își are izvorul în dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri să prezinte judecătorului observațiile și argumentele sale (CEDO, hotărîrea Werner c. Austria din 24.11.1997), combinat cu dreptul părților și că aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv (CEDO, hotărîrea Van de Hurk c. Olanda din 19.04.1994), iar obligația de motivare a hotărîrilor este singurul mijloc prin care se poate verifica respectarea drepturilor menționate anterior, ca piloni de bază ai dreptului la un proces echitabil.

Din considerentele menționate, avînd în vedere faptul că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Beșelea Ștefan, a casa decizia instanței de apel restituind pricina pentru rejudecare în instanța de apel – Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Se admite recursul declarat de către Beșelea Ștefan.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Beșelea Ștefan împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate cu Răspundere Limitată, cu privire la contestarea actului administrativ, cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel – Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Iulia Sîrcu

Judecători

Ion Druță

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Iuliana Oprea